

UIT DIE PEN VAN DIE CEO (23/25)

Boitshoko Ntshabele, 6 Junie 2025

"I can do things you cannot, you can do things I cannot; together we can do great things." - Mother Teresa

EKONOMIESE DIPLOMASIE IN AFRIKA

Die CGA het gister die Departement van Internasionale Betrekkinge en Samewerking (DIRCO) besoek waar ons die geleentheid gehad het om Ambassadeurs in Afrika en hul spanne toe te spreek by geleentheid van hul jaarlikse Strategiese Betrokkenheidsessie, op die vriendelike uitnodiging van Adjunk-direkteur-generaal Ambassadeur Tebogo Seokolo. Ons het by 'n paneelbespreking aangesluit wat Agbiz se hoof-ekonom, Wandile Sihlobo, en Sifiso Ntombela, president van die Landbou-ekomitee Vereniging van Suider-Afrika, ingesluit het. Die sleuteltema was die ontsluiting van Afrika se landbourykdom deur verhoogde produksie, die transformasie van landbouverwerkingswaardekettings vir ekonomiese groei, en jeugbemagtiging, wat die Afrika-kontinentale vryhandelsgebied (AfCFTA) sentraal tot die bespreking geplaas het. Gedeeltelik geskoei op die Europese Unie-integrasieprojek, sou die AfCFTA, sodra dit volledig geïmplementeer is, die wêreld se grootste vryhandelsgebied verteenwoordig. Die AfCFTA is voorafgegaan deur die integrasieproses van die plaaslike ekonomiese gemeenskappe, insluitend die Suider-Afrika se Ontwikkelingsgemeenskap, waarheen 80% van SA se landbouuitvoere bestem is. Hierdie integrasieprojek gaan voort. Terwyl intra-Afrika handel vanaf 2023 tot 15% verbeter het, steek dit steeds af by dié van ander vastelande. Afrika is die tuiste van 'n bevolking van sowat 1,3 miljard mense, waarvan 60% jeug is, en het 'n BBP wat op \$3,4 triljoen beraam word. Die CGA se aanbieding was 'n gevallenstudie gebaseer op ons reis van deregulering tot die hede, en hoe die bou van 'n ekosysteem wat deur navorsing ondersteun word, die sitrusbedryf in staat gestel het om met rasse skrede te groei tot waar ons die tweede grootste sitrusuitvoerder in die wêreld is. Ons het beklemtoon dat ons produsente-investering in navorsing gelei het tot vaardigheidsontwikkeling en kapasiteitsbou, marktoegang vergemaklik het, asook gehelp het om te verseker dat boerderypraktyke op die plaas aan markvereistes na meer as negentig bestemmings voldoen. Ons het ook die Ambassadeurs bekendgestel aan ons visie om 260 miljoen 15 kg kartonne teen 2032 uit te voer, en die geleenthede vir diplomate en ambassades om te help om marktoegang vir ons vrugte te vergemaklik. Alhoewel handel in Afrika laag bly, behoort die aanspreek van verskeie beperkings wat beleid, infrastruktuur-ontwikkeling en spoedige produk-uitklaring by doeane insluit, meer van ons sitrus noord van Limpopo te laat beweeg. Wandile het die behoefte vir die vasteland om wetenskap te omhels, beklemtoon. Dit het veral bygedra tot landbougroei in Suid-Afrika deur opbrengste te verhoog. Hy het die rol wat die landbou in armoede-verligting speel, 'n kernkwessie op die vasteland en in Suid-Afrika spesifiek, beklemtoon. In gesprek met die Ambassadeurs was dit duidelik dat ekonomiese diplomacie uitdagend geword het en dat uitvoer op hul eie soms problematies is, aangesien dit 'n indruk van 'n storting van produkte geskep het. Die debat het ook die verbod op van ons Suid-Afrikaanse produkte, insluitend sitrus, deur Namibië en Botswana, aangeroer, en die behoefte aan die jeug en vroue se betrokkenheid by die landbou, wat kwessies is wat relevant is tot die transformasie van die sektor. Die oorheersende sentiment was dié van 'n dringende behoefte aan belegging in Afrika vir ekonomiese ontwikkeling.

GEPAK EN VERSKEEP

Einde van Week 22 Miljoen 15kg Kartonne	Gepak	Gepak	Gepak	Verskeep	Verskeep	Oorspronklike skatting	Nuutste voorspelling	Finaal gepak	Vision 260
BRON: PPECB/AGRIHUB	2023	2024	2025	2024	2025	2025	2025	2024	2025
Pomelo's	9.0 m	9.6 m	9.5 m	7.6 m	8.1 m	15.3 m	15.1 m	14.4 m	16.8 m
Suurlemoene	18.1 m	17.3 m	18.9 m	14.4 m	17.2 m	32.9 m	34.1 m	34.7 m	41.5 m
Mandaryne	11.6 m	11.4 m	12.7 m	8.1 m	9.6 m	44.9 m	44.9 m	41.6 m	43.9 m
Nawels	5.7 m	5.8 m	5.3 m	2.4 m	3.4 m	26.1 m	26.0 m	25.1 m	21.7 m
Valencias	0.6 m	0.3 m	0.7 m	-	-	52.0 m	52.0 m	48.8 m	58.0 m
Totaal	45.0 m	44.4 m	47.1 m	32.5 m	38.3 m	171.1m	172.1 m	164.6 m	181.9 m

THE CGA GROUP (CRI, RIVER BIOSCIENCE, XSIT, CGA CULTIVAR COMPANY, CGA GROWER DEVELOPMENT COMPANY & CITRUS ACADEMY) ARE SUPPORTED BY AND WORK FOR THE CITRUS GROWERS' OF SOUTHERN AFRICA